

Sprzęt dla żłobków

Na terenie całego kraju powstają liczne żłobki. Muszą one oczywiście być wyposażone w odpowiedni sprzęt.

Aczkolwiek normy i wytyczne merytoryczne dla projektowania architektonicznego zostały szczegółowo opracowane przez I. M. i Dz. — jasną jednak jest rzecz, że różnice pomiędzy poszczególnymi realizacjami architektonicznymi będą zawsze bardzo znaczne. Zasadniczą trudnością zadania było więc zaprojektowanie sprzętu nadającego się do żłobków silnie różniących się między sobą, jeśli chodzi o stronę architektoniczną. Z drugiej strony — realizacja następować miała w ośrodkach produkcji o bardzo różnym stopniu zmechanizowania (począwszy od warsztatów przemysłowych wielkiej serii, a kończąc na warsztatach rzemieślniczych). Ten rys produkcji utrudnił oczywiście projekt również.

Rys. 1 i 2 ilustrują podstawowe założenia projektu, polegające przede wszystkim na tym, że sprzęt żłobkowy ma składać się z elementów stałej, ogólnej produkcji seryjnej (które projekt określa numerem katalogowym CZPD) oraz z elementów specjalnie zaprojektowanych.

Takie rozwiązanie, które ogranicza produkcję sprzętów żłobkowych specjalnych — do minimum, jest oczywiście korzystne ekonomicznie, szczególnie że sprzęt produkcji bieżącej jest dobrany z najpopularniejszych typów mebla giętego.

Komponując meble żłobkowe jako współdziałające z meblem typowym, popularnym giętym, oparto się na zasadzie plastycznego kontrastu (rys. 2).

Rys. 1 i 2 ilustrują poza tym dążenie projektu do rozbijania sprzętów dużych na części. Tak więc dwie te szafy (każda składająca się z dwóch elementów drzwiowych, podstawowych) są właściwie częściami jednego zespołu szafowego. Takie rozwiązanie przedstawia poważną zaletę możliwości adaptacji do wszelkiego kształtu wnętrza. — Przykłady te ilustrują poza tym dążenie do wzbogacenia form plastycznych sprzętu najprymitywniejszymi sposobami. Tak więc w oprawie z tarcicy sosnowej znaleźć się mogą różne typy drzwi (sklejka sosnowa na ramie) umieszczane w rozmaitych rytmach. W dolnej części drzwi przewidziane są płaszczyzny sklejki potrakowane jako tablice (typowa szkolna tablica czarna), na których dzieci mogą wykonywać rysunki kredą. Niezdarny nawet rysunek dziecienny może tutaj, dzięki właściwej oprawie, odegrać rolę pożądanego urozmaicenia. W żłobkach dla dzieci młodszych, które nie mogą jeszcze posługiwać się kredą, przewidziano że drzwi szaf będą osadzone odwrotnie. W ten sposób części „tablicowe“ znajdują się u góry, a na miejscu tablic umieszczone będą powiększenia fotograficzne lub obrazki które zastępują koronkę kredowego rysunku dziecka i dadzą również pożądaną nastrój całości.

Rys. 1 i 2 ilustrują wreszcie zasadę zestawienia materiałowego, stosowanego często w niniejszym sprzęcie: tarcica, obramienia szaf jest lekko politurowana, sklejka na drzwiach — malowana olejno. Takie rozwiązanie zapobiega monotonii zestawień materiałów różnych, a jednak bardzo podobnych, jak tarcica i sklejka.

Rys. 1 przedstawia szafę, w której lewa część przewidziana jest na bieliznę, prawa górna — na zabawki, prawa dolna — na apteczkę podręczną. Rys. 2 przedstawia szafę tylko na bieliznę.

Rys. 3 i 4 przedstawiają sprzęty o charakterze zabiegowym: rys. 3 — stół do przewijania niemowląt; rys. 4 — stół do codziennego porannego badania lekarskiego przy oddaniu dziecka do żłobka. Różne typy stołów, przewidziane w niniejszym projekcie, uzyskane są na zasadzie identycznej konstrukcji (łączy je wiążące nogi na kryty czop). Powierzchnie stołów kryte są „Zlinolitem“ (produkt czeski) i skomponowane razem z powierzchnią podłogi, krytej również „Zlinolitem“. Wykończenie powierzchni drewnianej — biała farba olejna. Przy stole do przewijania (rys. 3) pracują równocześnie dwie pielęgniarki, stojąc skośnie na przeciwko siebie. W ten sposób po prawej ręce każdej pielęgniarki znajduje się tacka z przyborami higieny dziecka (umieszczona na drabince, na poziomie blatu stołu) oraz metalowa „siat-

ka-koszyk“ na pieluszki (umieszczona pod stołem). Stół do badania lekarskiego (rys. 4) ma nad blatem przewidziane miejsce na tackę z przyborami lekarskimi, obok — miejsce na książkę zapisów, w szufladzie przewidziane są przybory zapasowe. W przykładzie tym widać próbę połączenia cech bardzo charakterystycznych pod względem funkcji z wesołym elementem dekoracyjnym — malowaną ludową na szufladzie.

Rys. 5 i 6 przedstawiają zjeżdżalnie dla dzieci młodszych i starszych. Konstrukcja składa się z lekkiego szkieletu (tarcica sosnowa politurowana) oraz z wypełnień z cienkiej dykty malowanej olejno na różne kolory. Wszystkie elementy sklejkowe przewidziane są jako możliwe do wyjęcia, a to zarówno dla ewentualnej wymiany jak i dla odpowiedniej produkcji. Malowanie bowiem właściwe może następować tylko gdy sklejka wyjęta będzie ze sprzętu. Powierzchnie poziome wypełniane są szczelinami sosnowymi, politurowanymi. Aby umożliwić jak największe przystosowanie do różnych kształtów pomieszczeń posiadają zjeżdżalnie (podobnie jak szafy z rys. 1 i 2) możliwość wymiany elementów. Tak więc w zjeżdżalni dla dzieci młodszych (rys. 5) sama deska zjazdowa może być umieszczona bądź to po lewej stronie schodów (jak na zdjęciu) — bądź to po prawej stronie. W zjeżdżalni zaś dla dzieci starszych (rys. 6) oprócz deski zjazdowej przestawić można również i schody.

Aby wykonać taką zmianę elementów wystarczy w obu zjeżdżalniach odkręcić odpowiednie części balustrady, wyjąć je, w otrzymane miejsce wstawić deski zjazdowe — lub schody, zwolnione zaś przez nie miejsca w balustradzie wypełnić elementami wyjętymi z balustrady poprzednio. Przestrzenie pod platformami zjeżdżalni użytkowano na miejsca zabawowe oraz przechowywanie zabawek.

Rys. 8 przedstawia szafę na dzieciinne ubrania.

Wykonana z tarcicy sosnowej politurowanej, posiada wypełnienia drzwiowe z cienkiej sklejki malowanej olejno na żywy kolor. Każde drzwiczki odpowiadają części przeznaczonej dla jednego dziecka. Wewnątrz takiego elementu znajduje się dziecięca półeczka, wieszak oraz tacka (z masy papierowej) na obuwie. Szafa ta jest typowym przykładem sprzętu, który można w rozmaity sposób powiększać. Tak więc na jeden żłobek przewidziane są dwie lub cztery szafki widoczne na rysunku, zestawienie ich ze sobą może nastąpić bądź to przez superpozycję i skrócenie deski podstawy z deską wierzchnią (nóżki są oczywiście do odejmowania), bądź to przez zetknięcie szaf plecami, bądź to wreszcie przez zetknięcie ich bokami.

Rys. 7 przedstawia krzesło i fotelik wykonane z odpadków drzewa, przeznaczonego dla mebli giętych. Oparcia obu tych sprzętów są ze sklejki politurowanej. Siedzenia szczelinowe barwione żywą laserunkową farbą (np. bąjca), sięgającą o ile możliwe jak najgłębiej, aby w razie odprysków drewna nie było widać niebarwionego wnętrza.

Rys. 9 i 10 przedstawiają sprzęty polichromowane. W każdym pomieszczeniu żłobkowym powinien znaleźć się mebel tego typu. Oprócz swej własnej funkcji ma on za zadanie ożywić, rozweselić, „odszpitalnić“ całość pomieszczenia. Rys. 9 — to stółek zabawowy dla dwojga dzieci. Malowany jest on farbą laserunkową, wsiąkliwą oraz kraszony na wierzchu farbą olejną. Całość politurowana.

Rys. 10 i 12 to wózek-bujak. Na rys. 10 widoczny jest on w pozycji wózka. Dziecko siedzi na nim okrakiem, jak na koniu (pozycja pomocna w zwalczaniu krzywicy). Na rys. 12 ten sam sprzęt przedstawiony jest w pozycji „bujaka“. Wałki, które w pozycji wózkowej służyły do toczenia się, teraz nabierają charakteru poręczy. Wykonanie z sosny (na wczepy) i sklejki sosnowej, całość polichromowana żywymi kolorami.

Rys. 11 ma ilustrować zadanie, które sprzęt polichromowany winien spełniać wśród mebli zbliżających się z konieczności w charakterze do mebli szpitalnych. (Jeśli chodzi o szczegóły dotyczące polichromowania — patrz I część niniejszego artykułu).